

Mál nr. 351/2020**M og
V v/ ábyrgðartryggingar vinnuveitanda A****Ágreiningur um bótaskyldu vegna vinnuslyss í fiskvinnslu.****Gögn.**

Málskot, dags. 8.10.2020, ásamt fylgigögnum og síðari athugasemdum.

Bréf V, dags. 26.10.2020, ásamt fylgigögnum.

Málsatvik.

Síðdegis 25. mars 2020 var M að störfum í fiskvinnslusal hjá A er hún féll í gólfíð með þeim afleiðingum að hún handleggsbrotnaði. Í óundirritaðri tilkynningu A til Vinnueftirlits ríkisins, sem var móttækin 27. mars 2020, segir að M hafi unnið við þrif og verið með spúl í hendi. Hafi hún lyft upp fæti og opnað lúgu eða loka til að hleypa út vatni. Við það hafi hún runnið og dottið og borið fyrir sig vinstri hendi með fyrrgreindum afleiðingum.

Í málskoti er atvikum nánar lýst á þann veg að M hafi verið að þrifa framleiðslusvæði og verið að spúla gólfíð með vatnsþrýstislöngu. Vatn hafi flætt úr tengi slöngunnar og þegar hún opnaði lúgu eða loku til að hleypa vatni úr tæki eða kari sem hún hafi verið að þrifa, en við það að vatnið flæddi úr karinu hafi hún runnið í bleytunni, misst jafnvægið og dottið, mögulega um slönguna sem lá á gólfinu. Hún hafi fyrst beygt sig til að opna lokann en hann hafi staðið á sér og því hafi hún þurft að sparka í hann til að opna hann. Kvartað hafi verið við vinnuveitanda vegna lokans en ekki hafi verið brugðist við því. M telur að slysið megi rekja til þess að M hafi þurft að standa á öðrum fæti til að sparka í lokann í sömu andrá að vatn flæddi út á gólfíð. Slysið sé því af völdum lokans sem hafi verið vanbúinn vegna bilunar. Hafi aðbúnaður á vinnustaðnum verið þannig að fyllsta öryggis hafi ekki verið gætt og með því farið í bága við ákvæði 13., sbr. 37. gr. laga nr. 46/1980 um aðbúnað, hollustuhætti og öryggi á vinnustöðum, sem og 3. mgr. 3. gr. reglna nr. 581/1995 um húsnæði vinnustaða þar sem segi að vinnurými skuli innrétta þannig að gott sé að þrifa það, nýta það og halda því við á öruggan hátt. Þá hafi slysið ekki verið tilkynnt Vinnueftirlitinu án ástæðulausrar tafar, eins og A bar að gera samkvæmt 1. mgr. 79. gr. laga nr. 46/1980. Hefur M krafist bóta fyrir líkamstjón sitt úr ábyrgðartryggingu A hjá V.

V kveður atvik hafa verið með þeim hætti að M hafi notað háþrýstislöngu við þrifin og tekið hana alla niður þannig að hún hafi að stórum hluta legið í gönguleið hennar. Á fyrirbyggjandi myndbandi megi sjá að M hafi fest handfangið á slöngunni þannig að vatn streymdi viðstöðulaust úr henni. Vatn hafi því sprautast af fullum krafti úr slöngunni á sama tíma og M hafi sparkað í karið sem hún hafi átt að þrifa. Megi slysið þannig rekja til þess að á meðan M reyndi að opna karið með öðrum fætinum hafi hún haldið á háþrýstislöngu sem fossaði úr á fullum krafti. Mögulega hafi hún einnig dottið um þann hluta slöngunnar sem var á gólfinu. Ljóst sé hvernig slysið atvikaðist og rannsókn Vinnueftirlitsins hefði engu bætt við. Þá er því hafnað að slysið verði rakið til vanbúnaðar á karinu; ekkert sé óeðlilegt eða saknæmt þótt einhver búnaður kunni að standa á sér. Hins vegar hafi viðbrögð M eða vinnulag hennar orsakað slysið. Verkefnið sem hún sinnti hafi í sjálfu sér ekki verið flókið og hafi lokið á annað borð staðið á sér hafi henni verið í lófa lagið að taka þrýstinginn af slöngunni, leggja hana frá sér og opna lokið og eftir atvikum leita aðstoðar ef það hefði ekki gengið. Með vísan til þessa hefur V hafnað bótaskyldu úr ábyrgðartryggingu A.

Álit.

Samkvæmt 1. mgr. 79. gr. laga nr. 46/1980 skal atvinnurekandi án ástæðulausrar tafar tilkynna til Vinnueftirlits ríkisins öll slys þar sem starfsmaður deyr eða verður óvinnufær í einn eða fleiri daga, auk þess dags sem slysið varð. Slys þar sem líkur eru á að starfsmaður hafi orðið fyrir langvinnu eða varanlegu heilsutjóni skal tilkynna Vinnueftirlitinu eigi síðar en innan sólarhrings. Með vísan til þessa lagaákvæðis og í ljósi dómafordæma er litið svo á að atvinnurekandi sem ekki hefur tilkynnt slys samkvæmt ákvæðinu skuli bera hallann af sönnunarskorti um málsatvik að því leyti sem þau eru óljós og aðila greinir á um þau.

Samtímagögn um slysið og tildrög þess eru takmörkuð, eða einungis fyrrgreind tilkynning A til Vinnueftirlitsins sem var móttækin tveimur dögum síðar. Enn fremur er meðal gagna málsins myndband sem sýnir frá tilteknu sjónarhorni aðstæður í vinnslusalnum og aðdraganda þess að M féll í gólfíð. Hvað sem því líður virðist óumdeilt að M hafi þurft að þrifa kar sem var fullt af vatni. Til að tæma karið hafi hún þurft að opna lok eða loka á karinu. Lokinn hafi hins vegar staðið á sér þannig að hún gat ekki opnað hann með höndunum og því þurft að sparka í hann svo hann opnaðist. Í þeirri andrá sem hún sparkaði í lokann og vatn flæddi úr karinu missti hún fótanna og féll í gólfíð. Er óumdeilt að umræddur loki hafi staðið á sér og því tókst M ekki að opna hann með höndunum sem ætla verður að hafi verið eðlileg og örugg leið til að opna hann. Verður ekki fram hjá því litið að lokinn var vanbúinn að þessu leyti sem varð til þess að M þurfti að beita annarri aðferð og varasamari til að opna hann. Til þess verður slysið rakið og ber A ábyrgð á þessum vanbúnaði lokans. M á því rétt á bótum úr ábyrgðartryggingu A hjá V.

Samkvæmt 23. gr. a skaðabótalaga nr. 50/1993, sbr. 1. gr. laga nr. 124/2009 um breytingu á þeim, skerðist ekki réttur starfsmanns til skaðabóta sem verður fyrir líkamstjóni í starfi sínu vegna meðábyrgðar hans nema hann hafi af stórkostlegu gáleysi eða ásetningi átt þátt í að tjónsatburður varð. Jafnvel þótt M kunni að hafa sýnt nokkra óvarkárni þegar slysið varð, bæði hvað varðar meðhöndlun háþrýstislöngunnar og hvernig hún stóð að því að opna lokuna, er ekkert í gögnum málsins sem gefur tilefni til að virða þessa háttsemi til stórkostlegs gáleysis. Af þeim sökum er réttur hennar til bóta úr ábyrgðartryggingunni óskertur.

Niðurstaða.

M á rétt á óskertum bótum úr ábyrgðartryggingu A hjá V.

Reykjavík, 17. nóvember 2020.

Þóra Hallgrímsdóttir lögfr.

Valgeir Pálsson lögfr.

Hildigunnur Hafsteinsdóttir lögfr.